

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 066 250/99-4031
Signatura: bf7ns201

Oblastní pracoviště č. 06
Okresní pracoviště Děčín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Zvláštní škola, Děčín IX – Bynov, Teplická 65 405 05 Děčín IX – Bynov, Teplická 65
Identifikátor ředitelství:	600 023 222 IZO: 102 577 340
Ředitel školy:	Mgr. Jaroslav Hartig
Zřizovatel:	Školský úřad Děčín, Lázeňská 12, 405 01 Děčín I
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Děčín, Lázeňská 12, 405 01 Děčín I.
Termín inspekce:	6. – 8. duben 1999
Inspektoři:	Mgr. Milena Sýkorová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zařazení do sítě škol čj. 35 704/98-21, zřizovací listina bez čj., vydaná ŠÚ Děčín dne 17. 12. 1997 a další povinná dokumentace školy dle § 38 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů, materiály ředitele školy z oblasti řízení, ekonomická dokumentace, materiály k experimentu vzdělávání v rehabilitační třídě – čj. 14 952/1998-24

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Škola s právní subjektivitou od 1. 1. 1998 má tyto součásti:

zvláštní školu (ZVŠ) 9 tříd – na výše uvedené adrese,

školní družinu (ŠD) 1 oddělení, dvě třídy pomocné školy (PŠ) a rehabilitační třídu pomocné školy – na odloučeném pracovišti v Děčíně III., Litoměřická 114/13.

Kromě výuky ve třídách škola zajišťuje vzdělávání dvou žákyň formou individuální domácí výuky – u jedné 5 hodin a u druhé 4 hodiny týdně.

ČŠI během inspekční činnosti sledovala ve dvou třídách pomocné školy a v rehabilitační třídě pomocné školy podmínky a průběh vzdělávání v organizačních celcích ve kterých se vzájemně překrývalo čtení, psaní, věcné učení a z výchovných složek hudební a výtvarná výchova. Rovněž byl sledován stupeň kulturně sociálních a hygienických návyků.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Rehabilitační třída PŠ a třídy PŠ jsou umístěny v budově, která je majetkem města. Byl sepsán inventarizační zápis, smlouva o výpůjčce č. 08/94/HS ze dne 7. 10. 1994, včetně dodatku ze dne 27. 11. 1995 a smlouva o nájmu nemovitosti ze dne 4. 12. 1995, včetně dodatku č. 1 ze dne 21. 12. 1995.

Škola neplatí nájem, ale je povinna zajišťovat základní opravy.

V budově školy jsou umístěny tři třídy, školní družina, herna-tělocvična s lavičkami, žíněnkami, žebřinami a relaxačními míči, cvičná kuchyňka, která slouží zároveň k vydávání jídel přivážených v termoskách z centrální jídelny, malá jídelna, kabinet s učebními pomůckami a učebnicemi a v každém patře sborovna a sociální zařízení. WC, které užívá imobilní žákyně je prostorově nevyhovující. Nábytek, kromě jedné větší lavice pro žákyni s kombinovanou vadou (těžké tělesné postižení) je starý, mnohdy značně opotřebovaný. Škola je vybavena koberci.

V podkroví bydlí rodina údržbáře, ve sklepě, který je cítit plísní je umístěna dílna sloužící k výkonu práce údržbáře.

V této budově jsou stísněné, pro vzdělávání handicapovaných žáků méně vhodné prostory, nedoléhající okna a dveře, padající omítka, v prvním podlaží balkon v havarijním stavu, který navíc stíní, rovněž v prvním podlaží nedostatečné osvětlení ve třídách, houpající se stropy ve druhém podlaží, které nedovolují v plné míře využívat hernu-tělocvičnu, dle vyjádření pedagogických pracovníků v topném období (kotel na pevná paliva) celou budovou prolíná kouř.

Kladem je vybudování bezbariérového přístupu do prvního podlaží a velká zahrada s průlezkami a bazénem využívaným v letním období. Výhodou je blízkost zastávky městské hromadné dopravy.

Nevýhodou je chybějící hřiště a značná vzdálenost od zvláštní školy (opačný konec města), již součástí PŠ je.

Zpracovaná studie týkající se přístavby 4 tříd, větší herny a sociálních zařízení pro žáky pomocné školy k stávající budově zvláštní školy v Děčíně- Bynov, čeká na finanční prostředky a realizaci. Studie byla přiložena k žádosti na MŠMT ČR o investice.

I když škola má a využívá video, barevnou televizi, počítač, knihy ze žákovské knihovny atd., a postupně vybavení doplňuje, je vybavení učebními pomůckami průměrné. Některé pomůcky si vyučující zhotovují sami. Výuka probíhá podle učebnic, které jsou vydány pro pomocnou školu.

Podmínky pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením jsou za současného stavu budovy výrazně nevyhovující, neumožňující v plné míře plnění vzdělávacího programu schváleného MŠMT ČR.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin a uspořádání předmětů zohledňuje psychohygienické potřeby žáků. Výuka probíhá v kratších časových celcích, celková týdenní dotace je zachována. Důraz je kladen na individuální přístup.

Rozvržení *přestávek* i jejich délka zohledňuje a respektuje únavu žáků a jejich další potřeby. Přestávky tráví žáci společně s vyučujícími, v jedné třídě i s asistentem, v druhé třídě i s pracovníkem civilní služby. Individuální odchody žáků ze třídy se uskutečňují pouze za účelem návštěvy WC. Ve třídě se všichni mohou volně pohybovat. Relaxace a odpočinkové činnosti se uskutečňují v malých místnostech přiléhajících ke dvěma třídám, přilehlé chodby neposkytují prostor pro relaxaci. *Pracovní místa* žáků i učitelů odpovídají

antropometrickým požadavkům, jsou vybavena celkově průměrně. Estetický vzhled učeben i společných prostor doplněných výtvarnými a rukodělnými pracemi žáků je uspokojivý.

Udržování čistoty a pořádku není v této budově silnou stránkou. V době inspekce se negativní zjištění týkalo hlavně sociálních zařízení, sprchový kout snad není uklízen vůbec. Tepelné podmínky byly vyhovující, subjektivně velmi špatné světelné podmínky jsou ve třídách v prvním podlaží, odpovídající jsou v druhém podlaží.

Pitný režim je dodržován. Vyučující vaří žákům čaj, který pijí o přestávce a někteří žáci si nosí nápoje z domova. Nápoj je rovněž součástí oběda.

Relaxační chvílky by bylo vhodné zařazovat častěji.

Rozvrh hodin, doba a délka přestávek jsou stanoveny a dodržovány. Pracovní místa žáků i učitelů jsou vybavena celkově průměrně. Estetická úroveň úpravy školy je spíše nadprůměrná, v udržování čistoty jsou značné rezervy. Pitný režim je zajištěn.

Celkově lze hodnotit psychohygienické podmínky jako průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Na odloučeném pracovišti zvláštní školy působí ve třech třídách tři vyučující – dva jsou již v důchodu. Pouze jeden vyučující vyhovuje předepsaným podmínkám pedagogické a odborné způsobilosti – náhrada za pedagogicky a odborně způsobilou vyučující, která odešla na mateřskou dovolenou. Další dvě učitelky absolvovaly Střední pedagogickou školu (MŠ). V rehabilitační třídě pracuje souběžně učitelka, která má SPgŠ obor vychovatelství a v odpoledních hodinách zajišťuje provoz školní družiny. V jedné z tříd PŠ zajišťuje pomoc imobilní žákyni pracovník, který zde plní civilní vojenskou službu (do 24. Června roku 2 000). Po stránce personálního zabezpečení není situace uspokojivá, speciálních pedagogů ubývá a noví nepřicházejí.

Dva zaměstnanci, tj. údržbář, domovník a v zimním období i topič v jedné osobě a uklízečka – částečný pracovní úvazek, zajišťují svěřené úkoly dle svých zdravotních možností (údržbář) a přístupu (uklízečka – viz bod 2).

Pedagogický sbor i provozní personál je stabilizovaný. Vzhledem k nízké pedagogické a odborné způsobilosti lze tuto oblast hodnotit jako podprůměrnou.

4 Plnění učebních osnov

Výuka se ve dvou třídách uskutečňuje podle *vzdělávacího programu pomocné školy* čj. 24 035/97-22. Každý žák má vypracovaný individuální plán, vyučující postupují se žáky podle jejich schopností a plní s nimi stanovený program. K tomu, aby byla výuka pro žáky zajímavá přispěl koutek s počítačovou technikou. I pro obtížně komunikující žáky je práce u počítače stimulujícím prvkem.

V experimentálně ověřované Rehabilitační třídě pomocné školy, kam byli zařazeni žáci, kteří po absolvování přípravného stupně pomocné školy nebyli způsobilí pokračovat ve svém vzdělávání v klasických ročnících pomocné školy, ale u nichž byla odborně stanovena progresivní diagnóza, pracují podle školou sestaveného výchovně vzdělávacího programu, který je odvozen z redukovaných učebních osnov nižšího stupně pomocné školy. Výchovně vzdělávací činnost je rozčleněna do několika základních okruhů, které se v průběhu každého vyučovacího dne pravidelně střídají, případně se vzájemně prolínají a doplňují. Těžiště práce tvoří smyslová výchova a rozvíjení praktických schopností žáků, dále pak rozvíjení komunikačních a řečových dovedností, orientace v okolním prostředí a rozvíjení motoriky. I zde vyučující vzdělávají žáky na základě individuálního výchovně

vzdělávacího programu stanoveného ve smyslu § 4 odst. 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., písemně odsouhlaseného rodiči. O plnění individuálně upravených osnov vedou vyučující podrobnější záznamy.

Učební osnovy nejsou plně realizovány v oblasti rozvíjení motoriky. I když se škola snaží nakupovat rehabilitační pomůcky, např. rotoped, relaxační míče apod., plnění brání nedostatečné prostorové i materiálně technické podmínky školy (není tělocvična, třída vybavená jako tělocvična se může používat jen ke statickému cvičení) a chybí odborný personál, který by zajistil během dopoledne rehabilitační péči nutnou pro žáky s těžším postižením. Škola se snaží doplnit pohybové aktivity kroužkem jógových cvičení, probíhajícím jedenkrát týdně v odpoledních hodinách mimo prostor školy – a dalšími nepravidelnými pohybovými aktivitami, zejména v rámci programu školní družiny.

Učební plány jsou v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Kontrolou dokumentace ve třídách v kterých proběhla hospitace bylo zjištěno, že zápisy v třídních knihách nejsou v rozporu s příslušným vzdělávacím programem, který při zpracování zohlednil špatné podmínky pro tělesnou výchovu.

Vzdělávací program pomocné školy, včetně experimentálně ověřované rehabilitační třídy, je plněn s nutným omezováním při tělesné výchově.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Kvalitu a úroveň výuky hodnotí ČŠI s ohledem na personální zajištění výuky, jak je uvedeno v bodě 3.

Práce ve třídách pomocné školy a v rehabilitační třídě pomocné školy je velmi náročná, vyžaduje od vyučujících mimořádné úsilí, pedagogické schopnosti a velkou dávku trpělivosti a vcítění do pocitů žáků – empatie.

V průběhu inspekce zhlédla ČŠI 7 hodin. Všechny hodiny byly vyučujícími připraveny. Během výuky čtení pracovala vyučující se žáky postupně, žákyně s těžkým tělesným postižením pracovala u počítače. U žáků středního a vyššího stupně PŠ bylo zařazeno čtení s kontrolou porozumění jednoduchému textu. Při věcném učení byly rozvíjeny komunikační schopnosti a řečové dovednosti. Alternativní formy komunikace nebyly zařazeny, protože ve třídách nejsou žáci, kteří by tuto formu potřebovali. Při hodině psaní byl zachován správný metodický postup, žáci byli povzbuzováni a průběžně slovně vedeni k psaní správných tvarů. Vhodnou a účinnou formou byly připomenuty zásady hygieny při psaní. V pracovní a výtvarné výchově a v hudební výchově (HV) byli žáci motivováni pochvalou, snažili se stanovené úkoly splnit co nejlépe. Při HV žáci kromě zpěvu prováděli rehabilitační dechová cvičení na foukací harmoniku. Užívané metody a postupy byly přiměřené věku, schopnostem a chápání mentálně retardovaných žáků. Během výuky byly využívány různé pomůcky – předem připravené tabule, vyučujícími vyrobené kartičky, obrázky, učebnice, sešity apod.

Vzdělávací program žáků PŠ, včetně rehabilitačního ročníku, je obohacen o *prakticky prováděnou dopravní výchovu*, která se uskutečňuje např. při vycházkách nebo při přesunu žáků na kulturní vystoupení nebo sportovní akci. Často si opakují bezpečné přecházení prostoru blízkých závor. Během výuky čtení ukázali znalost básniček a písniček se zaměřením na dopravní situace, ve třídě visel velkoplošný výkres s dopravní tematikou, který žáci kreslili společně.

Atmosféra ve třídách byla pozitivní. Některým apatickým žákům by zcela jistě prospěla rehabilitační péče, která zde zatím není zajištěna.

Výchovně vzdělávací činnost je ve třídách pomocné školy a v experimentálně ověřované rehabilitační třídě pomocné školy zajištěna spíše nadprůměrně, pro žáky je přínosem.

6 Hodnocení z hlediska výsledků učení

Z rozboru hospitační činnosti vyplývá, že žáci průběžně získávají základní vědomosti, dovednosti a návyky, dovedou po určité dobu koncentrovat pozornost, rozvíjí své praktické schopnosti, zdokonalují kulturně hygienické návyky – to vše v závislosti na míře mentálního postižení. Někteří žáci přijatelně komunikují, umí zdravit, o něco požádat, někteří dovedou i poděkovat. Neustálým opakováním a důsledností vyučujících dovedou žáci dodržovat hygienické návyky, umí stolovat a někteří udrží pořádek ve svých věcech. Je patrná systematická práce vyučujících, kteří důsledně respektují postižení žáků a pracují se žáky individuálně.

Pozornost i výsledky některých žáků byly ovlivněny jejich momentálním psychickým a zdravotním stavem a méně častým zařazováním relaxačních chviliek. Žáci chápou běžné pokyny a někteří dovedou pracovat i delší dobu samostatně. Z hlediska sociálního přijali roli školáka, plnili drobné povinnosti, přivykají určité zátěži, překonávají překážky a dokáží respektovat ostatní.

Písemné a grafické práce a výrobky zhotovené při pracovním vyučování měly dobrou úroveň.

Výsledky učení žáků jsou závislé nejen na schopnostech, ale i na jejich momentálním zdravotním a psychickém stavu.

7 Výroční zpráva

Jednotlivé kapitoly výroční zprávy za školní rok 1997/1998 jsou zpracovány v souladu s § 17e odst. 2 a 3 a 4 zákona č. 564/1990 Sb., v novelizovaném znění zákona č. 139/1995 Sb.

Zpráva byla projednána na poradě pracovníků školy a obsahuje i některé hodnotící prvky.

Výroční zpráva postihuje všechny oblasti dle výše uvedeného zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi.

ZÁVĚRY

Materiálně technické podmínky jsou za současného stavu budovy výrazně nevyhovující, neumožňující v plné míře plnění vzdělávacího programu v tělesné výchově. Vzdělávací program je obohacen o dopravní výchovu, která je prováděná prakticky. Psychohygienické podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou průměrné. I když personální zajištění školy vzhledem k nízké pedagogické a odborné způsobilosti hodnotí ČŠI jako podprůměrné, lze celkově konstatovat, že výuka je zajištěna spíše nadprůměrně a je pro žáky přínosem. Pro každého žáka se najde činnost, kterou má v oblibě a pro kterou chodí do školy rád.

Výsledky učení žáků se v jednotlivých předmětech liší a jsou závislé nejen na schopnostech žáků, ale i na systematické práci vyučujících, kteří důsledně respektují postižení žáků a pracují se žáky individuálně. Celkově jsou výsledky žáků spíše nadprůměrné.

Výroční zpráva postihuje všechny oblasti dle výše uvedeného zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi.

Podmínky lze celkově hodnotit jako spíše podprůměrné s citelnými slabými místy vyžadujícími zvýšenou pozornost. Průběh vzdělávání lze hodnotit jako spíše nadprůměrný s dílčími pozitivy nad běžnou úroveň.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu M. Sýkorová v. r.

V Ústí nad Labem dne 22. dubna 1999

Přílohy:-

Inspekční zprávu jsem převzal dne 27. 4. 1999

razítko

Podpis ředitele školy Hartig Jaroslav v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel - Školský úřad:	26. 5. 1999	066 448/99-4031

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
27. 4. 1999	066 307/99-4031	Připomínky nebyly vzneseny.